

Forord

Det tredje og sidste nummer af Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab her i 2018 har ladet vente lidt på sig. Det skyldes primært den store interesse for at publicere i tidsskriftet. I årets finalenummer bringer vi hele ni artikler, og ni bøger bliver anmeldt i de seks selvstændige anmeldelser. Det har været en fornøjelse at arbejde sammen med samtlige forfattere. Alle har arbejdet omhyggeligt og samvittighedsfuldt med de fagfællebedømmelser, de har fået. Tak til hver enkelt!

I den første artikel præsenterer Lars Holmberg resultaterne fra sin evaluering af den danske institution: Den Uafhængige Politiklagemyndighed, der i 2012 afløste Politiklagenævnet. I tilgift får NTfKs læsere forskerens egen videreudvikling af analyserne i den oprindelige evalueringsrapport. Uden at afsløre for meget kan man roligt sige, at der ifølge artiklens forfatter ikke findes noget enkelt svar på, hvorledes det perfekte klagesystem over politiet bør organiseres.

Per Ole Tråskman behandler spørgsmålet om straf i gentagelsestilfælde. Artiklen rejser spørgsmålet om, hvorvidt det nu er lige så indlysende, som det lyder, at straffen skal være hårdere for den, der har været straffet tidligere. Emnet behandles med et strafferetligt afsæt, men artiklen fører os samtidig rundt i de nordiske lande, uden for Norden, tilbage i historien og ind i kriminologien. Forfatteren tilbyder ikke lette svar på vanskelige spørgsmål, men læseren får nok hen mod slutningen et indtryk af, at straffesystemets troværdighed vist ikke udelukkende beror på, om straffen skærpes i gentagelsestilfælde.

Herefter følger en artikel om et kloster i et fængsel. Ja, du så rigtigt! Inger Marie Fridhov fortæller om sine studier af tilbuddet om 21 dages retreat for strafafsonere i Halden fængsel i Norge. Klosterlivet har været gennemført – på frivillig basis forstås – en gang om året siden 2013. Og der er ikke tale om et ferieophold for fangerne. Tværtimod går det hele ud på, at de flyttes over på en anden fængselsgang og lever i næsten ubetinget tavshed. Opholdet ledes af fængselspræster og indebærer, som andre klostre, ganske meget bøn og indadvendthed. Fridhov analyserer bl.a. arrangementet i lyset af Goffmans beskrivelser af total institutioner og mortifikation. Klosteret kan ses som en totalinstitution i totalinstitutionen, skriver forfatteren, som har virket inden for norsk fængselsvæsen siden 1978.

Også i den næste artikel optræder Goffman. Her tager den mangeårige chef i det danske og grønlandske fængselsvæsen Hans Jørgen Engbo fat i de forskelle, han ser imellem Goffmans referenceramme og nutidens nordiske fængsler. Han påpeger, at med det paradigmeskift nordiske fængsler gennemgik i 1960'erne og

-70'erne, har Goffmans analyse ikke længere samme kraft hvad angår nordiske lande, som i 1950'erne's USA. Argumentationen gennemføres med juristens skarphed og giver stof til megen eftertanke for både de praktisk og de teoretisk engagerede.

Marit Grønvold behandler et ny udvikling i den norske uddannelse til fængselsbetjent. I artiklen beskriver hun det nye uddannelsesinitiativ. Baseret på egen empiri og tankegods fra Bourdieu om habitus argumenteres for, at uddannelsesprogrammet skal møde den kommende fængselsbetjent på dennes eget ståsted. Aspirantens egne felterfaringer skal anerkendes og inddrages og igennem undervisningen skal den kobles sammen med teorierne for at den enkeltes faglige refleksioner kan optimeres.

I den følgende artikel præsenterer Nicolaj Sivan Holst det relativt nye begreb 'sugardating'. Med et hovedsageligt strafferetligt perspektiv analyseres forskelle og ligheder imellem den gammelkendte prostitution og sugardating, hvor betalingen for selskab og (måske) sex ikke er lige så direkte aftalebaseret som ved prostitution. Det diskuteres, hvorvidt de internetbaserede sugerdating-tjenester lægger sig betænkeligt tæt op ad den strafbare rufferi-aktivitet, uagtet at de tager afstand fra handel med sex.

Den islandsske vicesstatsadvokat, Benediktsdottir, er ligeledes orienteret mod internettet. Hun viser ved eksempler fra sin praktiske erfaring, hvorledes internettet er et værktøj til udførelse af kriminalitet på lige fod med et brækjern eller en falsk underskrift. Forfatteren opfordrer til, at vi revurderer tendensen til at tale om internetkriminalitet. Mange former for kriminalitet kan begås med brug af internettet, men de er ofte i deres kerne kendte kriminalitetsformer, om det så er besiddelse af børnepornografi, bedrageri eller andet.

Søren Birkeland, som er både overlæge og jurist, præsenterer sundhedspersonalets ansvar og de forskellige sanktioner, sundhedspersonale kan ifalde disciplinært og strafferetligt. Birkeland gennemgår en lang række domme, hvor danske domstole har taget stilling til sundhedspersonales strafansvar. Birkeland påpeger de relativt mange tilfælde, hvor forskellige retsinstanser når frem til forskelligt resultat. Dette medvirker ligesom sagernes meget forskellige karakter til, at det er vanskeligt at definere helt faste grænser for den strafbare adfærd blandt sundhedspersonalet. Den indsigtfulde og dobbeltuddannede forfatter slutter dog af med at konstatere, at han ser ganske tydelige konturer af det sundhedsprofessionelle strafansvar i danske domstoles praksis.

I artikel nummer ni præsenterer Morten Kjær afkriminaliseringen af frivillige seksuelle forhold over en periode på cirka 250 år i dansk strefferetlig historie. Det

påpeges at denne udvikling i nogen grad står i modsætning til en generel straffetretlig-historisk tendens til at forblive uforandret.

Bog anmeldelserne i dette nummer af NTfK indeholder en betydelig mængde studielitteratur. De to første anmeldelser omhandler ikke mindre end fire bøger, der fortrinsvis er orienteret imod – og ifølge anmelderne velegnede til – jurastudierne i København og Aarhus. Den tredje bog er på norsk og kan bruges på mange forskellige studier, kriminologi, sociologi mv. Den handler nemlig om, hvordan man bruger teori i sin forskningsanalyse. Bogen anbefales for studerende og forskere i de nordiske lande. To anmeldelser omhandler bøger om svensk kriminalpolitik i nationalt, men også i nordisk og internationalt perspektiv. Herefter følger omtale af en bog, der er skrevet på engelsk af en professor i Oslo med bred akademisk international baggrund. Bogen får stor anerkendelse for sin komparative håndtering af et vanskeligt emne, nemlig udfordringerne ved brug af konfiskation med og uden strafferetligt domsgrundlag. Den sidste anmeldelse omhandler en højaktuel svensk doktordisputats om kriminelle karrierer. Disputatsen er sammensat af flere artikler samt en samlende kappe. Forskningsmetodisk favner afhandlingen bredt og anmelderen konkluderer, at tilsammen giver kappe-artiklen og de velgennemførte tematiske kapitler inspiration til fortsat forskning.

Anette Storgaard
Redaktør